

bíró azonban, aki egyet nem értését nyilvánította a Legfelsőbb Bíróság ítéletével kapcsolatban, a Haleviéhez hasonló következtetésre jutott. Különléleményében hangsúlyozta, hogy a nácioknak a zsidók könnyű és békés kiirtásában aratott megdöbbentő sikere „közvetlen eredménye volt annak, hogy a borzalmas igazságot eltitkolták az áldozatok előtt”¹¹⁸.

Ami a budapesti Zsidó Tanács vezetőinek hallgatását illeti, a háború után adott magyarázatok természetesen sokfélék. Benoschofsky Ilona¹¹⁹ például úgy érvel, „feltehetően a Zsidó Tanács elgondolása az volt, hogy a magyar zsidóság menthetetlen, és így jobb, ha nem tudja, milyen sors vár rá. S minthogy amúgy is a németek kivégzéssel fenyegették azt, aki deportálásról beszél, a Tanács nem segített abban, hogy nyilvánosságra kerüljön a deportálás igazi célja, a gázkamra és a krematórium.”¹²⁰ Fejtegetését azzal folytatja, némiképp neomarxista modorban, hogy ha „a Zsidó Tanács azt hitte, a tömegek számára nincs semmiféle kiút, viszont titokban remélte, hogy a saját maga számára mégiscsak van”. Tételét azzal az állítással próbálja alátámasztani, hogy: „Az ellenforradalmi rendszer első két évtizedében, sőt a zsidótörvények idején is – előző fejezetünkben kifejtettük – a zsidóellenes intézkedések főként a kis-zsidókat érintették. Az első zsidótörvény a kis-értelmiségieket sújtotta leginkább, a területek iparendély-revíziója a kiskereskedőket, kisiparosokat, a napról napra tengődő házalókat. A földbirtokok kisajátítását kiszabó rendelkezésen túl a végtelen sok törvény, rendelet és végrehajtási utasítás újra meg újra a szegényebb réteget sújtotta, és a gazdaságilag vezető réteg a sújtó rendeletek hatása alól csaknem kimaradt. Így a Zsidó Tanács tagjai – akik eddig is nagyrészt csak hírből ismerték a megszorító intézkedéseket – nyilván most is azt remélték, hogy mentességet kapnak.”¹²¹

Hasonló következtetésre jutott Chaim Cohen akkori izraeli főállamügyész, amikor védelmébe vette Kasztnert az SS-szel való kollaboráció vádjával szemben. Kasztner kényes helyzetét és hallgatását így magyarázta:

Kasztner meg volt győződve róla és hitte, hogy a magyar zsidók számára nincs reménysugár, szinte egyikük számára sem, s mivel személyes keserűségében nem árulta el a kiirtás titkát, hogy ne veszélyeztesse vagy ne futtassa zátonyra a kevesek megmentését, ezért jóhiszeműen járt el, és nem kellene vádolni őt, hogy együttműködött a náciakkal, és elősegítette a zsidók kiirtását, habár csakugyan közrejátszott annak eredményében.¹²²

Shlomo Chesin, a Legfelsőbb Bíróság bírójának egyetértett ezzel a gondolatmenettel, úgy érvelve, hogy Kasztner „nem figyelmeztette a magyar zsidóságot a fenyegető veszélyre, mert ezt nem tartotta hasznosnak, és